

גיליון מס' 444 פרשת נח
תשפ"ב שנה עשירית

לקראת השנה החדשה הבעל"ט
בואו והקדישו את יקיריכם ע"ג הגליון
והיו שותפים בהפצת תורתו של
רבינו רשכבה"ג מרן שר התורה שליט"א
ניתן לפנות למס' 053-3145900

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א

פנינים על הפרשה

והיה לך ולהם לאכלה (ו, כא)

אמר מו"ר שליט"א: לכאורה תיבת "לאכלה" מיותרת, אך הנה יש ספר "מנחה בלולה" (קדמון, היה הכהן רפפורט הראשון שמקובלנו שהם מיוחסים), ורוצה לחדש שכמו שבשביעית כתוב "לאכלה" ודרשינן לאכלה - ולא להפסד, הוא הדין מה שכתוב אצל המן (שמות ט"ז, ט"ו) "אשר נתן ה' לכם לאכלה" היינו שאסור להפסידה. ולפי"ז יש לומר גם כאן אצל נח דכתיב "לאכלה" היינו ולא להפסד.

ונשאל מו"ר ממה שאמרו במדרש נחומא (סי' ב') בנח שהיה זן ומפרנס הבהמה: "דבילה היו כולן אוכלין כמ"ש והיה לך ולהם לאכלה", והרי פליגי בגמרא אם מאכל אדם לבהמה הוי הפסד. והשיב מו"ר כי המג"א (או"ח סי' קע"א סק"א ע"ש במחה"ש) פוסק שמותר לבהמה, ועוד כי מה שאכלו הבהמות היה מקולקל.

שאלה: הרי ר"ע לומד זאת מוהיה לך ולהם לאכלה, משמע שהמדובר על אותו מאכל, והאוכל שהוא אכל הם אכלו. תשובה: אפשר קאי על הסוג אוכל, ועוד כי מה שנשאר מהם, אכלו הבהמות.

שאלה: בפסוק הנ"ל "ואתה קח לך וגו' והיה לך ולהם לאכלה", מדוע ברישא דקרא לא כתיב "קח לך ולהם" כנאמר בסיפא דקרא.

תשובה: לקח לעצמו, והם אכלו שיריים ממאכלו. אכן בחז"ל איתא שהביא לכל אחד מאכלו הראוי לו, ולכן יש לומר לפי מה שכתבו התוס' (ע"ז ו', א' ד"ה השתא) בשם מד"ר והיה לך ולהם לאכלה - הם טפלים לך ואי אתה טפל להם, ולכן הדגיש קודם "לך" - שאתה עיקר והם טפלים לך.

מכל הבהמה הטהורה וגו' (ז, ב), וברש"י: "העתידה להיות טהורה לישראל, למדנו שלמד נח תורה". שאלה: הנה הקשו מניין ההכרח שלמד נח תורה, הרי במסכת זבחים (קט"ז, א') אמרו שכל שהתיבה קולטתו אותו שלא חטא או שמאליהן באו, וא"כ י"ל שגם לגבי שבעה טהורים באו מאליהם שבעה שבעה והתיבה קלטתם.

תשובה: ממה נפשך, אם באו מאליהם למה הוצרך לצוותו מה יכניס, וע"כ שהוא מצידו היה מצווה להכניסם, ורק שהיה נס שבאו לבד, ואם לאו הנס היה יודע כיצד להכניסם, וע"כ שלמד תורה. (ועי' מהרש"א בח"א זבחים קט"ז, א' ד"ה אמר.) (דרך שיחה)

וציותי את ברכתי

הלכות שביעית ממרן הגר"ח קניבסקי שליט"א
כיצד אוכלים פירות שביעית (א)

והיתה שבת הארץ לכם לאכלה

א. אמרה התורה והיתה שבת הארץ לכם לאכלה, והוא הדין שמותר לשנות או לסוך שהם בכלל אכילה. ויש לנהוג בפירות שביעית כפי שהדרך לנהוג בהם תמיד, ויבואר להלן בס"ד.

אין מצוה בעצם האכילה

ב. כתב החזו"א שאין מצוה באכילת פירות שביעית, וממילא אם אינו מעוניין לאכול, מותר להניחם שירקבו מעצמם. אך כמובן שלא יזרוק אותם לאשפה כל עוד ראויים למאכל.

בדרך אכילתן

ג. מהמקרא והיתה שבת הארץ לכם "לאכלה" דרשו חז"ל - ולא להפסד, משום כך אסור לשנות את הפירות מצורת ברייתן, אלא יש לאוכלן דרך אכילתן הרגילה אצל אנשים. ולכן, דבר שרגילים לאכול חי כבריתו, כגון רוב פירות האילן אסור לרסקם, אבל אלו שרגילים לרסקם כגון בננות, עגבניות, תפוחי אדמה, גזר סלק, תפוחי עץ - מותר.

דרכו לבשל תמיד

ד. פרי שאוכלים אותו רק כשהוא מבושל או אפוי כגון חיטין, אסור לאוכלו חי וכן שמן שאין דרך ללגום בפני עצמו אלא לתת במאכל או משקה, אסור לאוכלו בפני עצמו.

ירקות במרק

ה. מותר לתת במרק ירקות לבישול כדרכו כל השנה, אבל לא יסחוט את הירקות לתוך התבשיל להוציא מימיהן אלא יכניסם למרק כרגיל. וכן פירות שרגילים לבשלם ולהכין ריבה מותר.

ו. שום, וכן בצל, מותר לאוכלו בין חי ובין מבושל, שכן רגילים תמיד.

(מתוך ספר "שיח השמיטה" הלכות שביעית עם פסקי רבינו שליט"א)

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"ג, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושונ"ת מרבינו.

הגאון רבי יהושע הכהן כ"ץ זצ"ל

הגרי"י כץ זצ"ל (במרכז התמונה יושב עם טלית) בשיעור משניות הקבוע שאחרי תפילת ותיקין

מרגלית יקרה נעקרה השבוע מהיכלה של בית הכנסת 'לדרמן' בשיכון חזון איש בני ברק, וממנין 'ותיקין' בפרט, עם הסתלקותו בשיבה טובה של הגאון הצדיק רבי יהושע הכהן כץ זצ"ל, שקבע את מקום תפילתו במנין ותיקין במשך קרוב ליובל שנים, במנין הראשי בו התפלל להבחל"ח רבינו שליט"א. וגם זכה לברך אותו מידי בוקר בברכת כהנים.

עוד טרם התחילה התפילה, כבר היה ניתן להבחין ברבי יהושע זצ"ל כשהוא מוכן על מקומו, ומיושב בדעתו במלא הרצינות להתחיל את עבודתו שלב. גם בשנים האחרונות שהתקשה מאוד בהליכה, היה יוצא מספר שעות (!) טרם זמן התפילה, מביתו, כדי שלא להפסיד את המקום הקבוע בבית הכנסת.

קשר מיוחד היה לו עם להבחל"ח רבינו שליט"א, כאשר היה ממכריו, וגם היו קוראים בקביעות מידי יום ביחד, עשרה פרקי תהילים מתוך ה'תהילים מקלף' לפני שחרית, יחד עם קבוצה מצומצמת ממתפללי בית המדרש.

עובדא מענינת בלתי ידועה, אירעה עם המנוח זצ"ל. היה בזה בשנת תש"מ בערך, באותה עת עמדה פרשיה ציבורית על הפרק, כשרבינו מרן הסטייפלר ביקש מבנו רבינו מרן שליט"א, לברר מה דעתו המדויקת של מרן הגרי"ש אלישיב, היות ונאמרו לו בזה מספר שמועות. בעקבות זה רבינו הגר"ח שליט"א חיפש לשוחח בענין עם חמיו מרן הגרי"ש.

מכיון שהיה זה יום שישי אחרי צהרים, והזמן היה דחוק, הציע מאן דהוא שמרן שליט"א ישוחח במכשיר הטלפון עם חמיו שליט"א. באותה תקופה המכשיר לא היה מצוי בכל בית, אך בביתו של הגר"ח יהושע ז"ל היה מכשיר טלפון (עם ה'מחוגה' המפורסם).

מרן שליט"א פנה איפה לחתנו הגאון הגדול רבי שרגא שטינמן שליט"א, שהתגורר דלת מול דלת בשכנות לרבי יהושע, וביקש שיסייע לו בענין.

ואכן, השנים הגיעו למשפחת כץ, כשרבי שרגא מחייג במכשיר ומן הצד השני משיב מרן הגרי"ש, השנים ושוחחו מספר רגעים, וכך הובררו הדברים (מפי מרן הגר"ח שליט"א).

בהלכותו של רבי יהושע זצ"ל שיצאה סמוך ממש לכניסת שבת, השתתפו רבים מתושבי האזור, תלמידיו ומוקירו זכרו. מפאת הזמן הקצר כמעט שלא נישאו הספדים, הספד קצר נשא הגאון רבי מרדכי אריאל שליט"א בשם מתפללי בית הכנסת 'לדרמן', הוא עמד על דקדוק ההלכה של המנוח זצ"ל והיראת שמים שלו המופלגת. ת.נ.צ.ב.ה.

יפה מראה

ויסכרו מעינת תהום וארבת השמים ויכלא הגשם מן השמים (ח' ב')

בגמרא (תענית דף ח') מסופר על אממר, שהתבטא ואמר שהיה יכול להתפלל שיפסיק לרדת גשם, כי זה מפריע להולכים לבית המדרש ללמוד, כי יש שלוליות בדרך, אלא שאינו עושה כיון שאנשים צריכים את הגשם.

ורואים שכאשר יורד הגשם אמנם יש בזה ברכה גדולה אבל הוא קושי גדול לבריות. אמנם, הנהגת האדם צריכה להיות שעד כמה שהוא יכול לא לוותר על שום מצוה, עם כל הקושי.

וסיפר נהגו הקבוע של רבינו, הר"ר ישעי' אפשטיין שליט"א, שלא פעם היו יוצאים מן הבית בימי גשם וכפור, בשביל להיות סנדק בברית, ולא אחת היה שואל את רבינו, אולי כדאי לוותר היום כי הכפור חזק וגם הגשם יורד ללא הפוגה, ורבינו היה מבטל את כל הדברים, והיה אומר, כי לא קורה כלום אם יורד קצת גשם בחוץ... ולא הפסיק מסדר יומו כהוא זה.

רחוב רשב"ם סמוך למעונו של רבינו מוצף בגשמים עזים

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 - שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 - שלוחה-4310